

Motion till riksdagen 2005/06:A272

av **Viviann Gerdin m.fl. (c, m, fp, kd)**

Skärpta krav i arbetslöshetsförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av att reformera arbetslöshetsförsäkringen och att slopa den s.k. 100-dagars-regeln.

Motivering

Ett viktigt mål för svensk politik under de kommande åren måste vara att minska arbetslösheten. En del i detta är att göra det lättare och billigare för företagen, inte minst småföretagen, att anställa personal. En annan del är att göra det mer lönsamt för de arbetslösa att söka de jobb som faktiskt finns tillgängliga på arbetsmarknaden. För att uppnå detta kan det finnas behov av att se över ersättningsnivåerna i arbetslöshetsförsäkringen. Men det kan också finnas skäl att se över den så kallade 100-dagars-regeln.

Denna regel säger i korthet att en arbetslös under de 100 första dagarna med ersättning från arbetslöshetsförsäkringen får begränsa sitt sökande av arbete till så kallade lämpliga arbeten och till arbeten som finns inom hans eller hennes närområde. I praktiken innebär regeln att den arbetslöse kan avstå från att söka ett arbete, som skulle kunna vara lämpligt, om detta arbete ligger utanför vad som anses vara hans eller hennes yrkesområde eller närområde.

100-dagars-bestämmelsen är på så sätt ett undantag från den generella principen i lagen om arbetslöshetsförsäkring, som säger att den arbetslöse måste söka tillgängliga arbeten. Den är också ett undantag från mer allmänna försäkringsrättsliga principer som säger att den som uppstår ersättning från en försäkring måste göra vad som är möjligt för att begränsa sin skada, i det här fallet arbetslöshet, för att på så sätt begränsa ersättningsskyldigheten.

Regeln infördes i början av 2001 och fanns alltså inte tidigare i arbetslöshetsförsäkringen. Under senare tid har det gjorts utvärderingar av hur den

Fel! Okänt namn på

tillämpas. Institutet för översyn av arbetslöshetsförsäkringen (IAF) som har regeringens uppdrag att utöva tillsyn över försäkringen, har i rapporten Lämpligt arbete (IAF, augusti 2005) noterat att det är stora skillnader i landet när det gäller tillämpningen av 100-dagars-regeln. Det förefaller som om det sänkta kravet på arbetssökande under denna första period, även påverkar kraven på att söka arbete under perioden därefter.

Problemen med 100-dagars-regeln och den urholkning av kravet att söka lämpligt arbete som den medför, ska ses i ljuset av andra svårigheter i arbetslöshetsförsäkringen. Ersättning från försäkringen ska som längst utbetalas under 300 dagar. När slutet på ersättningsperioden närmar sig är det tänkt att den så kallade aktivitetsgarantin ska träda in. Men om det finns särskilda skäl får a-kassan helt enkelt bevilja en ny ersättningsperiod på 300-dagar. Vi kan nu konstatera att under tre kvartal i följd beviljades totalt 32 299 nya ersättningsperioder medan endast 6 829 personer fick plats i aktivitetsgarantin. Det överlägset vanligaste sättet att hantera fortsatt arbetslöshet efter de 300-dagarna är alltså inte aktiva åtgärder enligt reglerna om aktivitetsgaranti utan att helt enkelt bevilja en ny ersättningsperiod. Detta rimmar dåligt med tanken att arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring.

Vi vet också från andra rapporter ("Finns det en svensk arbetsmarknad", Företagarna 2005) att rörligheten på arbetsmarknaden är dåligt. Det gäller såväl mellan olika yrken som mellan olika geografiska områden.

Sammantaget talar detta starkt för att det är dags att skärpa kraven i arbetslöshetsförsäkringen. Flera åtgärder bör bli aktuella. Den första åtgärden bör dock vara att slopa 100-dagars-regeln för att på så sätt betona att arbetslöshetsförsäkringen verkligen är en omställningsförsäkring där det är ett ovillkorligt krav att söka tillgängliga arbeten.

Stockholm den 28 september 2005

Viviann Gerdin (c)

Jeppé Johnsson (m)

Runar Patriksson (fp)

Lars Lindén (kd)

Yvonne Ångström (fp)

Holger Gustafsson (kd)

Elizabeth Nyström (m)